

Simone Langhi in de leeggepompte kelder onder haar winkel in Arnhem: 'Ik kan wel janken.' Marcel van den Bergh / de Volkskrant

Ten Eerste

4 januari 2024 | Pagina 3

🕒 5 min.

10 mille schade en geen cent vergoed

Reportage onverzekerde schade

Het hoogwater van de afgelopen tijd veroorzaakt veel schade. Verzekeraars vergoeden die lang niet altijd. Zoals bij schade door grondwater, ondervond Simone Langhi, die de inboedel van de kelder onder haar kledingzaak in Arnhem wel kan weggooien.

IVA VENNEMAN

De rol stof met hondenmotief, die bedoeld was voor babytruitjes, verspreidt dinsdag een weeïge schimmellucht in een kelder in het centrum van Arnhem. Hetzelfde geldt voor de rol met panterprint erbovenop en alle andere stoffen à 700 euro per rol, die er liggen te bederven. 'Dit moet allemaal weg', zegt Simone Langhi (32), terwijl ze nogmaals de schade inspecteert die het grondwater heeft aangericht aan de voorraad van haar kledingwinkel Mae & June. 'Niets hiervan is nog verkoopbaar.'

Desondanks wanhoopde Lhangi niet direct toen ze vorige week tot haar enkels in het water stond. Het was misschien naïef dat ze niet had voorzien dat de 13de-eeuwse put in de kelder, die is afgedekt met een glazen plaat, haar opslag en naaiatelier onder water kon zetten. Zelfs het stijgende peil van de afgelopen weken had haar niet gealarmeerd. Maar, dacht ze: 'Ik ben goed verzekerd, het komt vast in orde.'

Niet dus. Schade door grondwater wordt door verzekeringen namelijk niet gedekt, tot Langhi's verdriet. De schade aan de stoffen, naaimachines, blouses, fotolijstjes en alle spullen die ze onder straatniveau bewaarde, loopt op tot minstens 10 duizend euro. 'Ik kan dus echt wel janken.' Langhi was niet de enige die afgelopen week werd verrast door een ondergelopen kelder. Het grondwaterpeil is nu op veel plekken zo hoog dat ook in gebieden waar kruipruimtes en kelders doorgaans droog blijven het water een weg naar boven vindt. 'Ik heb mensen aan de lijn gehad die al dertig jaar in hetzelfde huis wonen en er voor het eerst last van hebben', zegt een woordvoerder van het waterschap Rijn en IJssel, waar Arnhem onder valt. De piek is bovendien nog niet voorbij. De waterstand in de Rijn en IJssel bereikt komend weekend waarschijnlijk weer dezelfde hoogte als tijdens de kerstdagen.

'Wen er maar aan'

Deze extreme nattigheid zal door klimaatverandering alleen maar vaker voorkomen. De waterschappen passen zich aan, maar kunnen niet alle overlast voorkomen, zegt een woordvoerder van de Unie van Waterschappen. 'We moeten er dus mee leren omgaan dat waterschade en -overlast erbij horen.'

Dat besef moet alleen nog wel indalen bij veel burgers en ondernemers, denkt Edward Brans, hoogleraar duurzaamheid en milieuaansprakelijkheid aan de Universiteit Utrecht. 'Je ziet bij weersextremen mensen altijd denken: ik word geconfronteerd met iets onverwachts waar ik zelf niets aan kan doen, waar kan ik de bal neerleggen?' Ze kijken dan meestal naar de gemeente of het waterschap.

Maar volgens Brans zijn pogingen om schade door grondwater ergens te verhalen meestal kansloos. 'Waterschappen moeten meerdere, soms tegenstrijdige belangen afwegen. Hun middelen zijn beperkt. Alle individuele schade voor-komen lukt niet.' Eigenaren zijn bovendien zelf verantwoordelijk voor het reguleren van het grondwater onder hun pand.

Om bewoners niet helemaal aan hun lot over te laten bij natuurgeweld, is er de Wet tegemoetkoming schade bij rampen. Gedupeerden kunnen daar bij onverwachte en zeer uitzonderlijke rampen een beroep op doen, zoals in 2021, toen in Zuid-Limburg de Maas buiten haar oevers trad. Destijds werd 34 miljoen euro uitgekeerd.

Maar wat uitzonderlijk of onverwacht is, daarover valt te twisten, zegt hoogleraar Brans. De stijging van het grondwaterpeil is dat in ieder geval niet, meent hij. 'Het regent al twaalf weken achtereen. Het is heel vervelend, maar mensen hadden dit kunnen zien aankomen.'

Harde les

De harde les is dus dat burgers zich beter moeten voorbereiden op weersextremen. Maar hoe? Verzekeren kan lang niet altijd. Het Verbond van Verzekeraars waarschuwt al langer dat klimaatschade door droogte, de stijgende zeespiegel en extreme buien toeneemt en dat het soms financieel onmogelijk is om die te verzekeren. Schade door extreme regen of overstroomde kanalen wordt meestal wel vergoed, maar schade bij dijkdoorbraken bijvoorbeeld niet. Circa 99 procent van de huishoudens en ondernemers is daar niet voor verzekerd.

En dat geldt dus ook voor grondwaterschade. 'Verzekeraars vinden dat een te groot risico', zegt een woordvoerder van het Verbond voor Verzekeraars. Wat daarbij meespeelt, is dat het niet altijd duidelijk is waar een grondwaterstijging vandaan komt. 'Bij regen is het simpel. Maar als de oorzaak niet duidelijk is, valt een risico niet te verzekeren.'

Brommende pomp

Voor kelderbezitters is dus de enige remedie: waterdicht maken of de ruimte op tijd leeghalen. Logisch misschien, maar Langhi schiet er niets meer mee op. De pomp die af en toe met een brommend geluid aan springt, kwam te laat. De rompertjes, sieraden en haarbanden die niet zijn verzopen, staan opgestapeld in grote plastic bakken. Maar het grootste deel van haar voorraad ligt al jammerlijk op de vuilstort.

Om het financieel toch te redden, is ze een crowdfundingactie begonnen. 'Het was dit of de stekker eruit trekken.' Een lichtpuntje is dat ze wordt overstelpt met donaties en bestellingen in haar webshop, ook van onbekenden. Maar dat betekent ook dat ze als de wiedeweerga moet gaan naaien. Of ze de kelder ooit weer als atelierruimte kan gebruiken, weet ze nog niet. De oude naaimachine van haar oma staat daarom weer op de plek waar ze haar bedrijf vier jaar geleden begon: hoog en droog bij haar thuis op zolder